

Pro Hauhonselkä ry:n toimintasuunnitelma vuodelle 2023

Yleistä

Pro Hauhonselkä ry on perustettu 30.10.2016. Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on Hauhon alueen vesistöjen ja valuma-alueiden kunnostus- ja hoitotyön edistäminen sekä niiden saaminen osaksi jatkuvaa yhteisöllistä toimintaa. Vuoden 2022 lopussa yhdistyksellä oli varsinaisia jäseniä 201 ja lisäksi 7 kannatusjäsentä.

Toiminnan painopisteet 2023–2026

Näytteiden otto -hanke 2022–2023

Näytteiden otolla kartoitamme ja päivitämme tietoa Hauhon pitäjän vesistön ja valuma-alueiden nykytilasta. Saadun tiedon avulla lähdemme kohdentamaan ja priorisoimaan mahdollisia tulevia vesistökuunnostuskohteita yhteistyössä maanomistajien kanssa. Ensimmäinen näytteenottokierros ja analysointi on toteutettu syksyllä 2022 KVVY Tutkimus Oy:n toimesta.

Kehityshankkeet

HAMK:n Opitaan lisää ojista -hanke (1.5.2023 – 30.6.2025)

Pro Hauhonselkä on hankkeen avustamana kehittämässä toimintaansa paikallisesta vesiensuojeluyhdistyksestä kohti kokonaisvaltaista vesienhoitoyhdistystä. Jatkohankkeessa tavoitteena on lähteä järjestelmällisesti aktivoimaan maa- ja vesialueen omistajia kohdennetusti toteuttamaan kokonaisvaltaisen toimintamallin mukaisia toimenpiteitä alueellisen tuotannon ja ympäristönhoidon yhteensovittamiseksi kansallisten strategioiden ja EU:n maaperästrategian mukaisesti.

Hanke jatkaa kohdennetusti Vuolujoen valuma-alueen vesiensuojelurakenteiden suunnittelua ja kehittää elinympäristökunnostusten ja maankuivatuksen yhteensovittamisen toimintamallia.

Hankkeessa jatketaan vesienhallinnan toimenpiteiden suunnittelua Opitaan ojista -hankkeessa tehtyjen kuormitus selvitysten mukaisesti. Erityistä huomiota kiinnitetään Hevossillanojan ja Lianojan osavaluma-alueiden uomastoihin ja näiden tuoman kiintoaine- ja ravinnekuormituksen vähentämiseen Eteläistenjärveen. Suunnitellut toimenpiteet on tarkoitus toteuttaa maatalouden investointitukia hyödyntäen.

Lisäksi Pro Hauhonselkä edistää omalla toiminnallaan Vuolujoen valuma-alueen vesien tilan parantamista seuraavin tavoittein ja toimenpitein:

- Ojitusyhteisöjen toiminnan aktivointi.
- Vesienhallinnan päivitys alueelle.
- Päivitetty vesiensuojelusuunnitelma tulevaisuuteen.
- Toimiva toimenpiteiden vaikutusten seuranta jatkuvan parantamisen hengessä.
- järjestää yleisötilaisuuksia alueella.
- *OO-Opitaan ojista* -hankkeen opetusten ja tulosten hyödyntäminen referenssi- sekä opetusaineistona.
- Pyrkii osallistamaan vesiensuojeluyhdistyksiä valuma-aluesuunnitteluun *OO-opitaan ojista* -hankkeen myönteisten kokemusten perusteella.

Opitaan lisää ojista -hankkeen toimijoista Pro Hauhonselkä pyrkii suuntautumaan merkittäväksi vesiensuojelutoimijaksi tavoitteinaan muuttua mökkiläisten ja ranta-asukkaiden vesiensuojeluyhdistyksestä kokonaisvaltaista vesienhallintaa, -hoitoa ja -suojelua koordinoivaksi vesienhoitoyhdistykseksi seuraavin tavoittein, joita tehdään yhteistyössä rinnakkain haussa olevan Oma Visio -vesienhoitohankkeen kanssa.

- Toiminta-alueena kaikki Hauhon pitäjän vesistöt valuma-alueineen.
- Vapaaehtoisen vesienhoidon edistäminen pitäjämme alueella yhteistyössä kaikkien sidosryhmiemme kanssa.
- Perustaa paikallisten sidosryhmien kanssa yhteistyömalli, johon kuuluu tietoa jakava alueellinen neuvottelukunta.
- Suojeluyhdistysten toiminnan roolin kirkastaminen osana vesiensuojelun kokonaiskuvaa taustalla *Opitaan ojista* -hankkeen opit ja Vesivisio 2050.
- Viranomaisten ja asiantuntijoiden yhteistyön edistäminen.
- Osallistuminen Hämeen alueen vesienkunnostusverkoston toimintaan.
- Laatia yhdistykselle uusi toimintamalli yhteistyössä HAMKin kestävän kehityksen koulutusohjelman kanssa.
- Järjestää vuonna 2024 Hauholla asiantuntijaseminaari, jossa esitellään uusi toimintamalli.
- Uuden toimintavan tiedottaminen ja innostaminen vesiensuojelutoimijoille, myös valtakunnallisella tasolla.

Opitaan lisää ojista -hankkeelle on myönnetty 65 % rahoitus kokonaiskustannuksista 180 000€. HAMK:n ostopalvelut Pro Hauhonselkä ry:ltä sisältävät Pro Hauhonselän hankkeelle tekemän

asiantuntijatyön, joka koostuu Vuolujoen valuma-alueen suunnittelutöistä (valittujen kunnostettavien kohteiden tarkentaminen, neuvonta ja yhteistyö maanomistajien kanssa), siitä tiedottamisesta, tiedotustilaisuuksien suunnittelusta ja järjestelystä. Palkkiot laskutetaan tuntikirjanpitoon perustuen, ja niihin sisällytetään matkakulut.

Oma Visio – Hauhon pitäjän vesienhoitohanke (1.8.2023 – 30.6.2026)

Päätavoite on Hauhon pitäjän elinvoimaisuuden kehittyminen ylläpitämällä ja parantamalla vesistöjen tilaa. Hanke synkronoidaan kiinteästi Opitaan lisää ojista -hankkeen toteutukseen ja aikatauluun. Päätavoitetta edistäviä keinoja hankkeessa ovat:

- Saada kokonaiskuva ja yhteisymmärrys alueen vesienhoidon tilasta ja tarpeista.
- Alueen toimijoiden tietoisuus vesien tilasta lisääntyy ja alueen vesistöjen hoitoon syntyy kestävä toimintakulttuuri. Tämä tarkoittaa alueen toimijoiden strategioiden huomioimista ja yhteisenä tavoitteena on puhaltaa yhteen hiileen.
- Viljelijöiden tietoisuus maan kasvukunnon parantamisesta ja peltojen vesitalouden hallinnasta lisääntyy.
- Vireille saadaan useita valuma-aluekohtaisia kunnostushankkeita. Vähintään kahdeksalle kohteelle tehdään kunnostussuunnitelma ja näistä vähintään viiden toteutukseen haetaan rahoitusta.
- Ylläpitää ja parantaa alueen vesistöjen tilaa pitkällä tähtäimellä vähentämällä vesistökuormitusta.
- Puhtaiden vesistöjen ja kasvavan elinvoiman myötä sekä ympärivuotiset että kausiasukkaat pysyvät alueella.

Oma Visio -hankkeessa kehitetään Hauhon pitäjän kokonaisvaltaista vesienhoitokulttuuria. Hyvänä toimintamallina käytämme ja edelleen kehitämme Pälkäneellä toteutettavaa SUVI-hanketta. OLO-hanke tukee vastaavasti tätä kehitystyötä pilottina, miten vesienhoitotoimenpiteitä toteutetaan käytännössä (kohteiden etsintä, rahoitus ja toteutus).

Haemme rahoitusta Oma Visio -vesienhoitohankkeelle Linnaseutu Leader ry:ltä ja Hauhon Säästöpankkisäätiöltä. Hankehakemus on toimitettu Linnaseutu ry:lle ja odotamme päätöstä elokuussa. Hauhon Säästöpankkisäätiö on lupautunut tukemaan hanketta vuosittain kolmen vuoden ajan.

Jäsenistö ja viestintä

Yhdistys on toiminut 6 vuotta. Meneillään olevat hankkeet ovat merkittävä askel kohti kokonaisvaltaista vesistöjemme hoitoa. Asetettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää

huomattavaa panostusta ja laajaa osallistumista meiltä kaikilta hauholaisilta sekä kausiasukkailta. On tärkeää ymmärtää, että yhdistyksemme alkuperäinen vesistöjen suojelutavoite ei ole muuttunut vaan se tulee toteutumaan parhaiten kokonaisvaltaisen vesienhoidon avulla, jota toteutamme valuma-alueillamme hyvässä yhteistyössä.

Yhdistys pyrkii lisäämään vaikuttavuusviestintää tulevaisuudessa sekä hyödyntämään julkisuutta ja tiedottamaan vesienhoidon tärkeydestä sekä saamaan mukaan erilaisia toimijoita yhdistämään voimavaransa ja kehittämään toimintojaan yhteistyössä.

Huomioiden Hauhon vesistön laajuuden ja sen merkityksen koko Hauholle, sekä jäseniä että tekijöitä toivotaan huomattavasti lisää. Yhdistys toivoo, että nykyiset jäsenet innostaisivat asukkaita liittymään yhdistykseen ja osaltaan vahvistamaan yhdistyksen toimintaa. Tarvitsemme vapaaehtoisen työomme tueksi tulevaisuudessa uusia ja erityisesti nuoria motivoituneita osajia.

Yhdistys osallistuu kesätoritapahtumiin, joulumyyjäisiin ja muihinkin mahdollisiin yleisötilaisuuksiin ja jakaa niissä tietoa toiminnastaan ja mahdollisuudesta liittyä yhdistyksen jäseneksi.

Yhdistyksen jäsenistöön pidetään yhteyttä pääasiassa sähköpostitse. Tietoa yhdistyksen toiminnasta saa myös yhdistyksen verkkosivuilta (www.prohauhonselka.fi) ja Facebook -sivustolta, joita päivitetään säännönmukaisesti.

Hoito- ja kunnostussuunnitelma

Hoito- ja kunnostussuunnitelma on valmis ja sen päivittämistä jatketaan em. hankkeiden edistymisen myötä.